

SAVONIA

+ ammattikorkeakoulu

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
TEKNIIKAN JA LIIKENTEEN ALA

ALAVAN SAIRAALAN KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUUTOS ASUNNOIKSI

TEKIJÄ Anu Rönkkö

Koulutusala Tekniikan ja liikenteen ala	
Tutkinto-ohjelma Rakennusarkkitehdin tutkinto-ohjelma	
Työn tekijä Anu Rönkkö	
Työn nimi Alavan sairaalan käyttötarkoituksen muutos asuinnoiksi	
Päiväys 9.5.2022	Sivumäärä/Liitteet 30/8
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani Niiralan Kulma ja Arkkitehtipalvelu	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia eri vaihtoehtoja ja suunnitella vuokra-asuinhuoneistoja Alavan sairaalan A1 rakennuksen osaan 2. Rakennus on alun perin toiminut lastensairaalana. Rakennuksen omistaa ja työn tilaajana toimi Kuopion suurin vuokratyöyhtiö Niiralan Kulma. Lisäksi opinnäytetyössä tutkittiin erilaisia vaihtoehtoja parvekeratkaisuihin, jotta rakennuksen kulttuurihistoriallinen arvo säilyy.</p> <p>Työ aloitettiin tilaajan tarpeiden kartoituksella tekemällä kolme erilaista asuntojakaumaluonnosta. Asuntojakaumaluonnoksissa asuntojen määrät ja koot vaihtelivat huomattavasti. Lisäksi luonnoksissa oli esillä erilaisia vaihtoehtoja parvekkeiden sijoitteluun. Työn tilaajan toiveiden mukaisesti yksi vaihtoehdoista valittiin jatkotyösköön. Parveketutkimassa pohdittiin erilaisia vaihtoehtoja parvekkeiden toteuttamiseksi. Suunnittelussa käytettiin ArchiCad-ohjelmistoa ja visualisoinnissa Twinmotion- ja Adobe Photoshop -ohjelmia.</p> <p>Opinnäytetyön lopputuloksena valitusta asuntojakaumaluonnosvaihtoehdosta toteutettiin tarkemmat huoneistosuunnitelmat. Parveketutkimuksen perusteella valittiin yksi vaihtoehdoista ja toteutettiin siitä myös periaatteellinen parvekedetalji. Suunnitelmien perusteella työn tilaajalla on mahdollisuus jatkaa kohteen käyttötarkoituksen muutoksen jatkosuunnittelua.</p>	
Avainsanat Käyttötarkoituksen muutos Kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus Vuokra-asuntosuunnittelu	

Field of Study Technology, Communication and Transport	
Degree Programme Degree Programme in Construction Architecture	
Author(s) Anu Rönkkö	
Title of Thesis Alavan sairaala change of use to apartments	
Date 9.5.2022	Pages/Appendices 30/8
Client Organisation /Partners Niiralan Kulma ja Arkkitehtipalvelu	
<p>Abstract</p> <p>This thesis was commissioned by Niiralan Kulma Oy (Ltd), which is the largest rental housing company in Kuopio, Finland. The aim of the thesis was to study and design different alternatives for rental apartments for part 2 of the A1 building of the Alava Hospital in Kuopio. The building originally functioned as a children's hospital, and it is owned by Niiralan Kulma Oy. In addition, in order to preserve the cultural historical value of the building, various alternatives to the loft solutions needed to be explored.</p> <p>The work began with a survey of the customer's needs by making three different drafts of the housing distribution in the building. In the drafts, the numbers and sizes of the dwellings varied considerably. In addition, the drafts presented various options for the placement of the balconies. In accordance with the wishes of the client, one of the options was chosen for further work. The balcony study considered various options for implementing balconies. ArchiCad software was used in the design and Twinmotion and Adobe Photoshop were used in the visualization.</p> <p>As a result of the thesis, more detailed apartment plans were implemented from the selected housing distribution draft option. Based on the plans, the client has the opportunity to continue planning further changes to the purpose of the site.</p>	
<p>Keywords Changing the Use, A building of cultural and historical value, Rental apartments planning, Balcony planning</p>	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
2	SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITE	7
2.1	Tilaajan tavoitteet	7
2.2	Kohteen sijainti	7
2.3	Rakennuksen historia	8
2.3.1	Asemakaava	11
2.3.2	Rakennushistoriallinen selvitys.....	11
2.4	1950-luvulla rakennetun rakennuksen julkisivujen ominaispiirteet	12
2.5	Parvekkeet	12
2.5.1	Alavan sairaalan ja asuntolan parvekkeet	12
3	SUUNNITELMAT	14
3.1	Asuntojakaumaluonnokset.....	14
3.1.1	Asuntojakaumaluonnosvaihtoehto 1.....	14
3.1.2	Asuntojakaumaluonnosvaihtoehto 2.....	15
3.1.3	Asuntojakaumaluonnosvaihtoehto 3.....	15
3.1.4	Asuntojakaumavalinnan perusteet	16
3.2	Asuntosuunnittelu	17
3.2.1	Kerrospohjat	18
3.2.2	Yhteistilat.....	18
3.2.3	Asuntopohjat.....	20
3.2.4	Yksiöt	21
3.2.5	Kaksiot.....	22
3.2.6	Kolmiot	23
3.2.7	Neliöt.....	24
3.3	Parvekesuunnittelu.....	25
3.3.1	Parvekedetalji.....	27
4	POHDINTA.....	28

LÄHTEET

LIITE 1: ASUNTOJAKAUMALUONNOSVAIHTOEHDOT

LIITE 2: KERROSPOHJAT

LIITE 3: ASUNTOPOHJAT

LIITE 4: JULKISIVUT JA VISUALISOINTIKUVAT

1 JOHDANTO

Korjausrakentamisen määrä on ollut Suomessa viime vuosina voimakkaassa kasvussa, jo vuonna 2014 on korjausrakentamisen määrä ylittänyt uudisrakentamisen määrän. (Rakennusteollisuus) Vuonna 2020 korjausrakentaminen pysähtyi lähes täysin varsinkin ammattimaisessa korjaamisessa. Valtiovarainministeriön rakentamisen talousnäköymistä kertovassa julkaisussa uskotaan kuitenkin korjaamisen kasvun kiihtymiseen. (Valtiovarainministeriö, 2021).

Vuonna 1950 rakennettua Alavan sairaalan (alkuperäiseltä nimeltään Savon Lastenlinna) kokonaisuutta on vuosien saatossa korjattu, laajennettu sekä muutettu käyttötarkoitusta useampaan otteeseen. Vanhat sairaalarakennukset ovat Kuopion seudun maakuntakaavaa varten tehdyn kulttuuriympäristöselvityksen mukaisesti kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta yksi tärkeistä kohteista (Pohjois-Savon liitto, 2006). Rakennukset ovat edelleenkin julkisivullisesti hyvin paljon alkuperäisessä muodossaan. Sisätilat puolestaan ovat vuosien saatossa muuttaneet muotoaan useampaan otteeseen käyttäjien tarpeiden mukaisesti.

Rakennusten nykyinen omistaja Niiralan Kulma on Kuopion suurin vuokratyöyhtiö, jonka tavoitteena on tarjota kohtuuhintaisia vuokratoteja Kuopiosta ja lähialueilta. He tarjoavat asuntoja erilaisiin elämäntilanteisiin pienistä yksioista perheasuntoihin. Niiralan Kulman arvoihin kuuluvat hyvä asiakaskokemus, yhteisöllisyys, resurssiviisaus ja kestävä talous sekä työskentely kuopiolaisen hyvän elämän pääkaupungin puolesta. (Niiralan Kulma). Niiralan Kulma on ostanut Alavan sairaalan rakennukset Kuopion Yliopistolliselta sairaalalta vuonna 2004. Rakennuksiin on vuosien saatossa, Niiralan Kulman omistuksessa, tehty useampia muutoksia. Niiralankulma on rakentanut tontilla uudisrakennuksen, purkanut huonokuntoisen rakennuksen ja peruskorjannut tiloja vuokralaisten tarpeiden mukaisesti. Rakennuksen A1 osaan 2 on ajatuksena peruskorjauksen myötä rakennuttaa vuokratoteja arvokkaaseen ympäristöön, vanhaa rakennusta ja kulttuurihistoriallista arvoa vaalien. (Kuronen, 2022).

Opinnäytetyön ensisijaisena tavoitteena on kartoittaa vuokra-asuntojen mahdollisuus Alavan sairaalan rakennuksen A1 osaan 2. Kyseinen rakennus ei ole aiemmin toiminut asuinkäytössä. Suunnittelu on aloitettu asuntojakaumaluonnoksilla edeten tarkempiin huoneistokohtaisiin suunnitelmiin. Huoneistot suunniteltiin tilaajan arvojen mukaisesti laadukkaana vuokra-asumisen pohjalta. Tavoitteena oli suunnitella asunnot ja yhteistilat, jotka täyttävät RT-korttien ja asetusten asettamat tilantarpeet. Peruskorjaukseen annetut lievennykset tarpeen mukaan huomioiden. Rakennuksessa ei ole ollut aiemmassa käyttötarkoituksessa tarvetta erillisille asuinparvekkeille, joten näiden suunnittelu oli toinen prioriteetti. Parvekesuunnittelussa tärkeimpänä lähtökohtana oli rakennushistoriallisen arvon säilyttäminen.

Työn tilaajan edustajana Niiralan Kulmalta oli kiinteistöjohtaja Olli Kuronen ja työnantajan puolelta opinnäytetyön ohjaajana Arkkitehtipalveluilta toimistopäällikkö Tommi Rytönen.

2 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITE

2.1 Tilaajan tavoitteet

Rakennus on tällä hetkellä tyhjiään ja Niiralan Kulman toiveena olisi saada rakennus jälleen toimintaan ja tuottavaksi yksiköksi. Heidän toiveensa oli, että rakennukseen suunnitellaan vuokratoteja arvokkaaseen ympäristöön, vanhaa rakennusta ja kulttuurihistoriallista arvoa vaalien. Asuntojakauman ja asuntopohjien tulisi olla sellainen, että asuntoihin olisi helppoa löytää vuokralaisia ja että vuokralaiset viihtyisivät asunnoissaan pitkään.

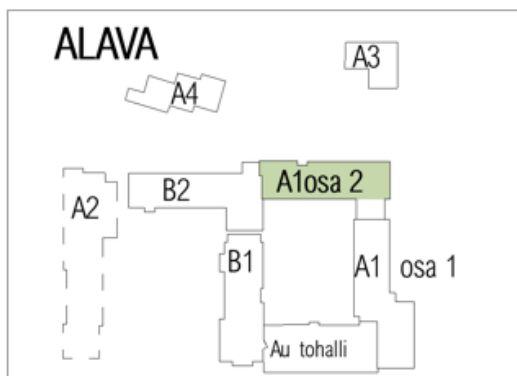
2.2 Kohteen sijainti

Kohde sijaitsee Kuopiossa, Haapaniemen kaupunginosassa, osoitteessa Kaartokatu 9 (kuva 1). Kuopin torille etäisyyttä tulee noin kilometrin verran. Rakennukset ovat Kuopion jalkapallostadionin ja Valkeisenlammen välisellä alueella. Rakennukset sijoittuvat Kaartokadun, Keihäskadun ja Lastenlinnakadun väliselle alueelle.

Kuva 1: Kohteen sijainti kartalla (Kuopion kaupunki, 2005)

Alavan sairaala koostuu useammasta rakennuksesta. Suunnitelmat kohdistuvat rakennuksen A1 osaa 2 (kuva 2). Alkuperäinen A2 rakennus on nyt jo purettu ja tilalla on uusi asuinrakennus.

Kuva 2: Alavan sairaalan rakennukset

2.3 Rakennuksen historia

Alavan sairaala, alun perin Savon Lastenlinna, sijaitsee Kuopiossa Haapaniemen kaupunginosassa. Sairaalan rakennustyöt aloitettiin vuonna 1947 Kuopion kaupungin lahjoittamalle tontille. Rakennus valmistui vuonna 1950. Mannerheimin lastensuojeluliitto toimi rakennuttajana ja sen nimi oli alun perin Savon Lastenlinna. Sairaalan suunnittelusta vastasivat arkkitehdit Erkki ja Inkeri Linnansalmi. Professori Arvo Ylppö toimi hankkeen asiantuntijana. Rakennus on nykyään yksi Kuopion kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeistä kohteista (kuva 3). (Pohjois-Savon liitto, 2006 s. 60)

Toiminta sairaalassa aloitettiin maaliskuussa 1950 ja se vihittiin virallisesti käyttöön Marsalkka Mannerheimin syntymäpäivänä 4. kesäkuuta. Rakennuksen rakentamiseen osallistui paljon eri tahoja mm. Ruotsin Rautatieläisten liitto, Kuopion kummikaupunki Jönköping, Sveitsin Lastenapu ja Suomen Punaisen ristin piirihallituksen naistoimikunta esimerkiksi kasvattamalla pellavaa tekstiilejä varten. Rakennustoimikunnan luovutuksen yhteydessä luovutettiin myös Erik Mandelinin korkokuva Savon Lastenlinnan päärakennuksen ala-aulaan. (Kärjä, 2006 ss. 3-4)

KUVA 3: Savon Lastenlinna (Postikorttikuva, Kuopion kulttuurihistoriallinen museo)

Rakennus on sijoitettu Kaartokadun ja Lastenlinnankadun väliseen kulmaan. Se laskeutuu rinteeseen mukaisesti portaittain kohti Valkeisenlampea. Kaartokadun puolella rakennuksessa on kolme maanpäällistä kerrosta, mutta Lastenlinnan kadun puoleiseen siipiosaan on voitu maaston muodon vuoksi rakentaa neljä kerrosta. Kerrosten pätyyn on sijoitettu koko rakennuksen levyiset laajat parvekkeet porrastetusti sijoitettuna, jotta ne saavat auringonvaloa koko päivän. Nämä terassiparvekkeet ovat olleet alusta saakka osana osastojen toimintoja, sillä näiden avulla lapset saattoivat päivittäin saada ulkoilmahoitoa. Lastenhuoneiden ikkunat ovat olleet myös suunnattuina etelään ja avaralle pihalle on ollut sijoitettuna leikkikenttä kahluuالتائinen. (Rieki, 2005 ss. 237-240)

Rakennuksen arkkitehtonisille ratkaisuille suuntaa antavia piirteitä ovat olleet valo ja raitis ilma. Rakennuksen julkisivu on kiiltävämurskeista terastirappausta ja ajankohdalleen tyypillisesti on liuskekiivellä peitetty sisäänkäyntien edustat ja talon sokkelirakenne. Pääsisäänkäynnin oikealla puolella on kuvanveistäjä Yrjö Rosolan vuonna 1949 tekemä seinämosaiikki Elämän lähde (kuva 4). (Riecki, 2005 ss. 237-240)

KUVA 4: Yrjö Rosolan vuonna 1949 tekemä seinämosaiikki (Wikipedia, Paju)

Alkuperäisen arkkitehtuurin hienoja yksityiskohtia on rakennuksessa runsaasti niin sisä- kuin ulkotiloissa. Alkuperäisessä sisustuksessa on käytetty ajan tavan mukaan runsaasti puu- ja vaneriverhousta muun muassa auloissa, ruokasalissa ja muissa kokoontumistiloissa. Sairaalan lukuisat valaisimet ovat silloin maamme tunnetuimpiin kuuluvan taiteilijan Paavo Tynelin käsialaa (kuva 5). Niitä on ollut sijoitettuna ainakin porraskäytäviin ja aulatiloihin.

KUVA 5: Paavo Tynelin Lumihiutale valaisin (Kari Jämsen/Kuopion Kulttuurihistoriallinen museo)

Lastenlinnat ovat alun perin tarkoitettut erikoislastenkodeiksi, mutta Savon Lastenlinna on joutunut alusta alkaen, olosuhteiden pakosta, toimimaan myös lastensairaalana. Sairaalan toiminta keskittyi alussa lähinnä kehitysvammaisten ja keskoslasten sairaalahoitoon sekä lastenhoitajien opetus- ja asuntolatiloihin. Vuonna 1961 laitos muuttui eduskunnan päätöksellä virallisesti sosiaaliministeriön alaisesta erityislastenkodista sisäministeriön ja lääkintöhallituksen alaiseksi valtionapua saavaksi lastensairaalaksi. Keskolaan on liittynyt myös kaupungissa uusi toiminta, äidinmaitokeskus. Lisäksi rakennuksessa on toiminut myös lastenhoitajakoulutus. Mannerheimin lastensuojeluliitto ylläpiti rakennusta vuoteen 1966 saakka, jolloin se liitettiin osaksi Kuopion keskussairaala. (Kärjä, 2006 s. 3)

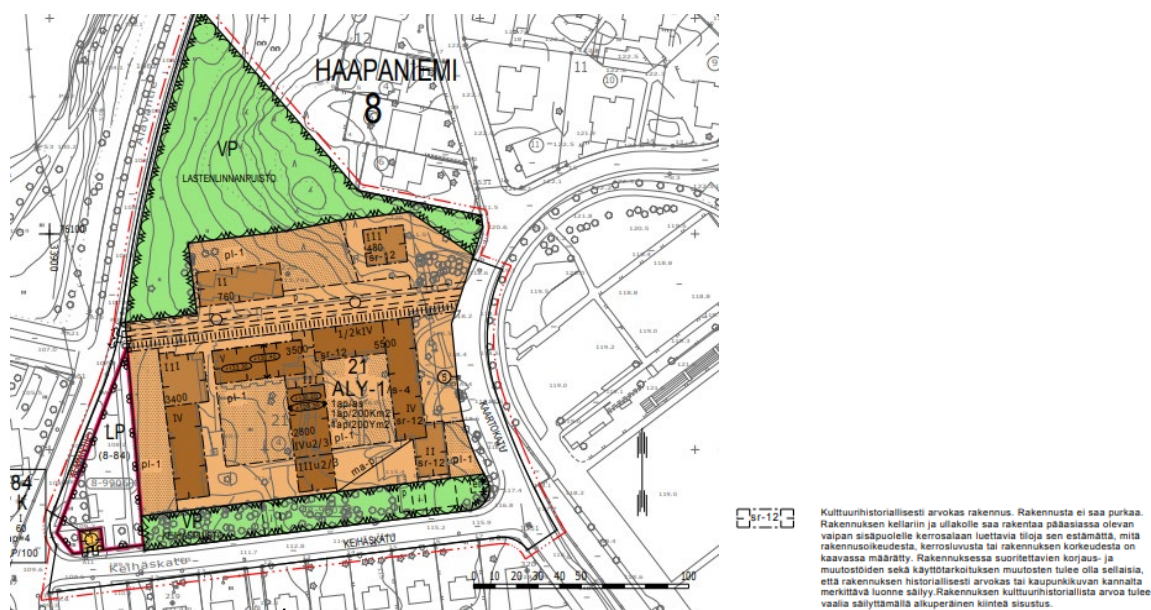
Kuopion keskussairaala (KUKS) muuttui yliopistolliseksi keskussairaalaksi (KYKS) ja sairaalahallitus aloitti jo vuonna 1974 selvittämään Lastenlinnan kiinteistön tarkoituksenomaista käyttöä. Tällöin päädyttiin hoitamaan lastentauteja ja tilojen käyttöä sekä päärakennuksessa että asuntoloissa on jouduttu miettimään uudestaan. Perusteellisen kaksivuotisen saneerauksen jälkeen rakennus on ollut valmis käyttöönottoon jälleen vuonna 1980, jolloin rakennuksen uudeksi nimeksi on muodostunut Alavan sairaala. Alavan sairaalana kyseinen rakennus ihmisten mielissä ja puheissa on edelleen. (Kärjä, 2006 ss. 4-5)

Rakennusta on laajennettu vuonna 1995 arkkitehti Riitta Korhosen suunnitelmien mukaan ja viimeisimmäksi rakennuksessa on toiminut nykyisen Kuopion yliopistollisen sairaalan toiminnoista lastenpsykiatrian poliklinikka ja osastot, lasten ja nuorten oikeuspsykiatrian tutkimusyksikkö sekä nuorisopsykiatrian poliklinikka ja tehostettu avohoito. KYS:n laajennuksen valmistuessa lastenkliniikka sai omat tilansa pääsairaalasta ja Alavan sairaala jäi tyhjilleen. (Kärjä, 2006 s. 5)

Vuonna 2006 valmistuneen, arkkitehti Rainer Qvick:n suunnitteleman, saneerauksen yhteydessä on kiinnitetty erityisesti huomiota pääsisäänkäyntiin, sen oikealla puolella olevaan taiteilija Yrjö Rosolan marmorimosaiikkireliefiin, sisääntuloaulaan ja sen monien yksityiskohtien säilyttämiseen. Nykyään tiloissa toimii yksityisiä palveluntuottajia vanhustenhuollon saralla ja osin rakennus on tyhjiillään. (Kärjä, 2006 s. 5)

2.3.1 Asemakaava

Asemakaavassa on rakennuksen kulttuurihistoriallinen arvo otettu huomioon sairaalan päärakennuksen, Lastenlinnan ja yliääkärin asuinrakennuksen osalta (sr-12)(kuva 6). Lisäksi pääkäyttötarkoituksimerkintään liittyy ympäristön säilyttämistä edellyttävä kaavamääräys (/s-4)

KUVA 6: Ote asemakaavakartasta

Otteet kaavamääräyksistä:

Kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksen kellariin ja ullakolle saa rakentaa pääasiassa olevan vaipan sisäpuolelle kerrosalaan luettavia tiloja sen estämättä, mitä rakennusoikeudesta, kerrosluvusta tai rakennuksen korkeudesta on kaavassa määrätty. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden sekä käyttötarkoituksen muutosten tulee olla sellaisia, että rakennuksen historiallisesti arvokas tai kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa tulee vaalia säilyttämällä alkuperäinen kiinteä sisustus. (sr-12).

Alue, jolla ympäristö säilytetään. Alueella ovat taideteokset, kivirakenteinen aita ja muut rakennelmat tulee säilyttää. Kivirakenteinen aita voidaan osittain korvata vastaavanlaisella uudella rakenteella. (/s-4) (Kuopion kaupunki, 2005)

Kiinteän sisustuksen sijaintia on selvitetty Kuopion kaupungin arkistoista, Kuopion kaupungin kaavoituksesta ja kaavoituksen arkistoista, Kuopion kulttuurihistorialliselta museolta ja Ely-keskukselta. Tämänhetkisen tiedon mukaan kulttuurihistoriallisesti arvokas kiinteä sisustus sijaitsee lähinnä porraskäytävissä ja sisääntuloaulassa. Jonkin verran valaisimia on myös muissa tiloissa. Valaisimet tulee säilyttää ja selvittää voiko niiden sijaintia muuttaa, mikäli se on tarpeellista.

2.3.2 Rakennushistoriallinen selvitys

Kohteeseen on tietojen mukaan tehty rakennushistoriallinen selvitys. Valitettavasti sitä ei kuitenkaan ole onnistuttu löytämään suunnitelmien lähtötiedoiksi. Selvitystä ja sen mahdollista tekijää on kysely Kuopion Kaupungilta, Ely-keskukselta ja Kuopion kulttuurihistorialliselta museolta sekä aikaisemman muutoksen tehneeltä arkkitehdiltä rakennuksen nykyisen omistajan, Niiralan Kulman, lisäksi.

2.4 1950-luvulla rakennetun rakennuksen julkisivujen ominaispiirteet

Rakennus on määritelty asemakaavaselostuksessa kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti tai kaupunkikuvallisesti arvokkaaksi rakennukseksi, joka tulee ainakin arvokkaimmilla osiltaan säilyttää. (Kuopion kaupunki, 2005) Alavan sairaala on rakennettu 1940–1950-lukujen taitteessa. Se kuvastaa hyvin vahvasti aikansa rakennuskantaa ja tämän vuoksi uusissa suunnitelmissa oli tärkeää huomioida alkuperäinen rakennusajankohta ja sen ominaispiirteet, jotta suunnitellut muutokset eivät heikennä rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa.

1940- ja 1950-lukujen taitteessa rakennettujen rakennusten ominaispiirteitä ovat pienet yksityiskohdat, jotka viimeistelevät ulkoasua. Ulkoseinät ovat olleet enimmäkseen rapattuja, joskus myös puhtaaksimuurattuja. Sileän rappauksen lisäksi ohella on käytetty roiskerappausta tai harjattua ja kammattua rappausta. Ikkunat olivat pieniä energia- ja lasipulan vuoksi. Taloihin on kuitenkin liittynyt usein joitain koristeellisia yksityiskohtia ja materiaalileikkelyä, kuten parvekkeiden koristeellisia pyörörautakaiteita, liuskekiviverhousta sokkelissa ja sisäänkäyntien ympärillä. (Lindh Tommi, 2009)

2.5 Parvekkeet

1940-luvulla yleistyivät asuntokohtaiset parvekkeet, erityisesti isoimmissa asunnoissa. Vielä 1950-luvullakin pienempiin asuntoihin on hyvin yleisesti rakennettu vain ranskalaisia parvekkeita. Yleisin parvekerakenne oli rataakselilla kannatettu rautabetoninen ulokelaatta, jonka päälle tehtiin erillinen vedeneristyskerros ja pintalaatta. Kaiteet olivat betonia tai pyörö- ja lattaterästä, joskus kaiteen teräsrunko verhoiltiin julkisivulevyillä tai laudoilla. Pinnakaiteet varustettiin usein iloisen värisin markkiseinäkain. Parvekekaiteet ovat saattaneet olla hieman eri suuntiin vinossa ja usein kaide leveni ylöspäin antaen kuorimaisen vaikutelman. (Lindh Tommi, 2009)

2.5.1 Alavan sairaalan ja asuntolan parvekkeet

Alavan sairaalan yhteydessä on ollut asuntolarakennus (kuva 7), joka on purettu sisäilmaongelmien vuoksi vuonna 2013. Asuntolan tilalle on rakennettu uusi rakennus. Vanhan asuntolan parvekkeet ovat olleet ajalleen hyvin tyypillisiä siroja, kattamattomia parvekkeita, joiden kaiteet ovat osin rapattuja, osin pinnakaitein toteutettuja.

KUVA 7. Alavan sairaalan vanha asuntolarakennus (Pitkänen, 2012)

Olevan rakennuksen A1 osassa 1 on päädyssä olevissa parvekkeissa rakennusajalleen tyypilliset, koristeelliset metallikaiteiset parvekkeet (kuva 8).

KUVA 8. Alavan sairaala, rakennus A1, osa 1 päädyn parveke (Rönkkö, 2022)

Samanlaiset parvekekaiteet löytyvät myös osan 2 porraskäytävien yhteydessä olevista, sisäänvedetyistä parvekkeista (kuva 9).

KUVA 9: Alavan sairaala, rakennus A1, osa 2 porraskäytävien parvekekaiteet (Rönkkö, 2022)

Osan 2 päädyissä on myös alkuperäisen rakennuksen mukaiset laajat lasikaiteiset avoparvekkeet. Nämä parvekkeet ja niiden kaiteet tulee peruskorjauksen yhteydessä ehdottomasti säilyttää entisen kaltaisina.

3 SUUNNITELMAT

3.1 Asuntojakaumaluonnokset

Tilaaajan toiveena aluksi oli nähdä erilaisia asuntojakaumavaihtoehtoja, joiden perusteella pystytään tekemään päätös, minkä kokoiset asunnot vastaavat heidän tarpeisiinsa parhaiten. Ensimmäisissä luonnoksissa esiteltiin tilaajalle kolme erilaista asuntojakaumavaihtoehtoa.

3.1.1 Asuntojakaumaluonnosvaihtoehto 1

Ensimmäisessä vaihtoehdossa (kuva 10) oli sekä isoja että pieniä asuntoja. Osa asunnoista on yhteydessä rakennuksen A1 osaan 1, jossa toimii tehostettua palveluasumista. Yhteydessä olevat asunnot voivat toimia myös senioriasuntoina. Niihin on helposti mahdollista ostaa lisäpalveluita osassa 1 toimivilta hoiva-alan yrityksiltä. Rakennuksen toisessa päässä olevat asunnot ovat itsenäisempään asumiseen soveltuvia asuntoja. Toisen päädyn porraskäytävästä ei ole sisäyhteyttä osaan 1. Vaihtoehdossa on yhteensä 30 asuntoa, joiden koko vaihtelee 23,0 m²:stä 72,5 m²:n sekä yhteistila ja kellaritilat.

KUVA 10. Asuntojakaumaluonnosvaihtoehto 1

3.1.2 Asuntojakaumaluonnosvaihtoehto 2

Vaihtoehdossa 2 oli ainoastaan pieniä asuntoja (kuva 11). Pienten asuntojen ajatuksena oli vastata esimerkiksi opiskelijoiden toiveeseen omasta yksiöstä, joiden kysyntä on ollut suurta. Samalla opiskelijat toisivat eloa ja iloa rakennuksen toisessa osassa oleville palveluasumisen piirissä oleville asukkailla. Yhteisöllisiä tapahtumia voi järjestää yhteisellä sisäpihalla, opiskelijoiden yhteistiloissa tai palveluasumisen yhteistiloissa.

Vaihtoehdossa on yhteensä 44 asuntoa, joiden koko vaihtelee 20,0 m²:stä 36,5 m²:n sekä yhteistilat (2 kpl) ja kellaritilat.

KUVA 11. Asuntojakaumaluonnosvaihtoehto 2

3.1.3 Asuntojakaumaluonnosvaihtoehto 3

Kolmanteen vaihtoehtoon on suunniteltu sekä pieniä asuntoja että isompia perheasuntoja (kuva 12). Myös tässä vaihtoehdossa osa asunnoista on helposti saavutettavissa osan 1 palveluasumisen yksiköiden kanssa ja näin mahdollista hyödyntää helposti myös senioriasuntoina. Toisessa päädyssä sijaitsevat asunnot eivät ole sisäyhteydessä osan 1 kanssa. Asuntojen koot puoltavat hyvin monenlaisia käyttötarkoituksia ja tulisivat näin ollen olemaan todennäköisesti helposti vuokrattavissa. Kolmannessa vaihtoehdossa on yhteensä 26 asuntoa, joiden koko vaihtelee 47,5 m²:stä 92 m²:n.

KUVA 12. Asuntojakaumaluonnosvaihtoehto 3

3.1.4 Asuntojakaumavalinnan perusteet

Niiralan Kulmalta on hakemuksiin perustuvaa tietoa huoneistokokojen suosiosta (taulukko 1). (Kuronen, 2022) Pienet ja pienehköt asunnot ovat selkeästi suurin ryhmä, jota haetaan mutta ison osuuden muodostavat myös 3 h ja 4 h -kokoiset asunnot. Isoimpana ryhmänä kuitenkin 2 h. Isojen asuntojen (5 h – 7 h) kysyntä on selkeästi pienempää.

TAULUKKO 1. Eri huoneistokokojen suosio Niiralan Kulman hakemuksista

Tyyppi	1h	2h	3h	4h	5h	6h	7h	Yhteensä
Hakemusmäärä	2375	3886	2234	838	269	131	103	9836
Prosentuaalinen osuus hakemuksista	24 %	40 %	23 %	9 %	3 %	1 %	1 %	

Asuntohakemuksista on Niiralan Kulmalla myös hyvää tietoa siitä minkä tyyppisiä asuntoja heidän kauttansa haetaan (taulukko 2). Kerrostalojen osuus on selkeästi suurin. (Kuronen, 2022)

TAULUKKO 2: Eri talotyyppien suosio Niiralan Kulman hakemuksista

Tyyppi	Erillistalo	Kerrostalo	Luhtitalo	Pari-/Erillistalo	Pari-/Rivitalo	Rivitalo	Yhteensä
Hakemusmäärä	1203	3600	2312	1134	1476	2629	12354
Prosentuaalinen osuus hakemuksista	10 %	29 %	19 %	9 %	12 %	21 %	

Läheskään kaikissa hakemuksissa ei ole esitetty toivetta omasta saunasta, hissistä tai parvekkeesta. Niissä hakemuksissa, joissa jokin toive on esitetty, nousee yleisimmäksi toiveeksi oma parveke (taulukko 3). (Kuronen, 2022)

TAULUKKO 3: Erillistoiveiden suosion osuus

Tyyppi	Ei portaita	Hissi	Huoneistosauna	Parveke	Yhteensä
Hakemusmäärä	208	992	1131	1634	3965
Prosentuaalinen osuus hakemuksista	5 %	25 %	29 %	41 %	

Niiralan Kulma päätyi asuntojakaumavaihtoehdosta vaihtoehtoon 3 (Liite 3: Alavan sairaala – Asuntojakaumaluonnosvaihtoehto 3). Perusteluna kyseiseen valintaan oli viime aikoina kasvanut kysyntä perheasuntojen suhteen ja sitä kautta myös se, että tässä vaihtoehdossa esitettyihin asuntoihin olisi helpoin löytää vuokralaisia niiden monikäyttöisyydenkin vuoksi.

Ensimmäisissä luonnosvaihtoehdoissa pohdittiin myös pääjulkisivuun sisäänvedettyjen parvekkeiden sijoitusmahdollisuutta. Todettiin kuitenkin sisäänvedettyjen parvekkeiden tuomat haasteet rakenteellisesti. Lisäksi parvekkeet aiheuttaisivat isoja muutoksia katujulkisivuun ja muuttaisivat kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennuksen ilmettä merkittävästi. Täten päädyttiin luopumaan sisäänvedetyistä parvekkeista ja lisäämään pääjulkisivuun vain rakennuksen rakentamisajan mukaisilla kaiteilla varustettuja ranskalaisia parvekkeita, joiden käyttö on viime vuosina kasvanut suuresti myös uudisrakentamisen puolella. Sisäpihan puolelle tuleviin asuntoihin suunniteltiin erilliset ulokeparvekkeet, joiden arkkitehtuuriin on haettu viitteitä rakennuksen rakentamisajankohdasta sekä nyt jo puretun, viereisen asuntolarakennuksen parvekkeista.

3.2 Asuntosuunnittelu

Asuntosuunnittelun perusteena oli suunnitella toimivat, rakennuksen rakennusajan hengen mukaiset ja tämän päivän tarpeita vastaavat kauniit asuntokokonaisuudet. Asuntopohjien, yhteisten tilojen ja rakennuksen muutoinkin tulee täyttää lain ja asetusten asettamat vaatimukset, huomioiden peruskorjaukseen annetut lievennykset, niin että rakennus kuitenkin säilyttää kulttuurihistoriallisen arvonsa. (Valtioneuvosto, 2017) (Ympäristöministeriö, 2017)

Asuntopohjat sai suunnitella hyvinkin puhtaalta pohjalta. Rakennus ei ole ollut aiemmin asutuksessa, joten sinne tulee joka tapauksessa suunnitella LVI ja sähköt täysin uudestaan. Niiralan Kulman ajatuksen mukaisesti tämänhetkisiä kantavia rakenteita hyödynnetään ja säilytetään mahdollisimman paljon, mutta niiden ei anneta kuitenkaan ohjata suunnittelua. (Kuronen, 2022)

Asuntosuunnittelussa on pyritty täyttämään mahdollisimman hyvin RT-korttien esittämät tilantarpeet niin kiinto- kuin irtokalusteille. Ottaen huomioon, että koska kyseessä on korjausrakentamiskohde ovat RT kortit käytettävissä vain soveltuvin osin.

3.2.1 Kerrospohjat

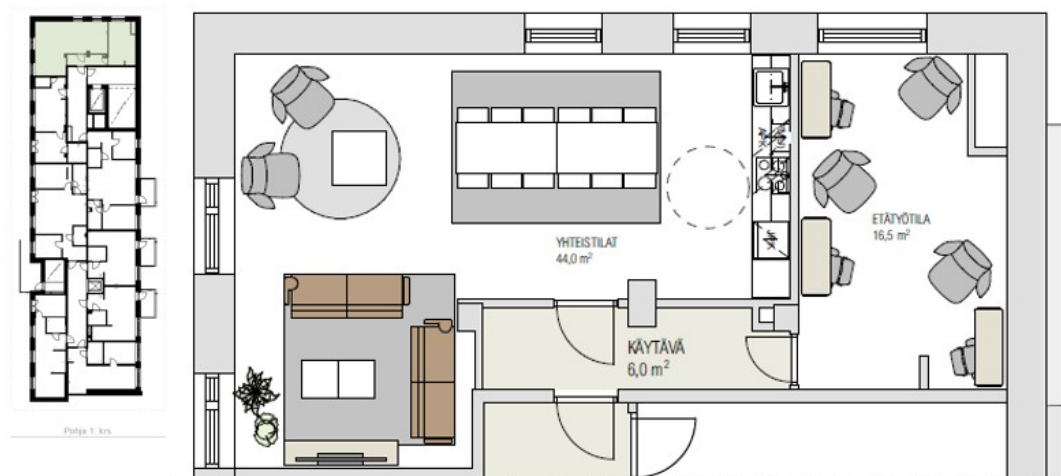
Rakennuksen päätyyn on sijoitettu porrastetusti terassiparvekkeet ja rakennus on Kaartokadun puolella osin maan alla. Tämä aiheuttaa sen, että jokainen kerros poikkeaa jonkin verran toisistaan (kuva 13). Porraskäytävät on pyritty pitämään ennallaan, mutta rakennukseen on lisätty toinen hissi uuteen, saneerauksen myötä muodostuvaan erilliseen käytävätilaan. Jo olemassa olevia vanhoja kantavia rakenteita on pyritty säilyttämään mahdollisuuksien mukaan.

KUVA 13. Kerrospohjat

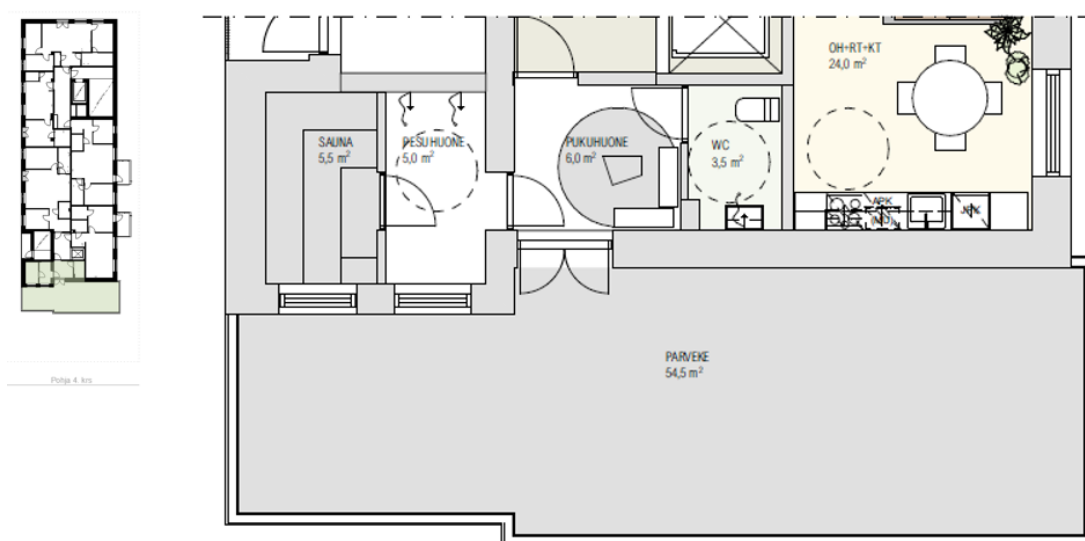
3.2.2 Yhteistilat

Ensimmäisen kerroksen Kaartokadun päässä oleva tila on suurin osin maanalaista tilaa (kuva 14). Tiloihin olikin luontevaa sijoittaa yhteisiä oleskelutiloja. Tilojen tarkoitus on lisätä yhteisöllisyyttä asukkaiden kesken. Tilaan on mahdollista kerääntyä viettämään esimerkiksi elokuva- tai peli-iltaa. Halutessa tilaa voidaan myös vuokrata ulkopuolisille esimerkiksi kokoontumistarpeeseen. Kokoontumistilojen viereen on sijoitettu myös erillinen etätyötila. Tila mahdollistaa rauhoittumisen työ- ja koulutöiden ääreen esimerkiksi ilta-aikaan muun perheen ollessa kotona.

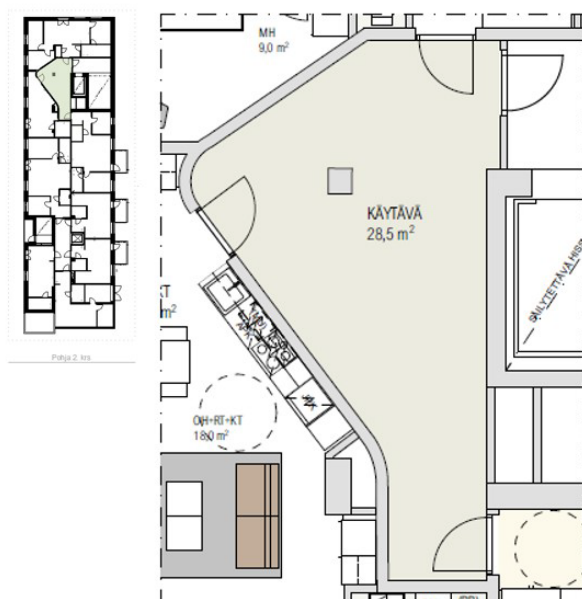
KUVA 14. 1. kerroksen yhteistilat

Neljännän kerroksen pätyyn on sijoitettu yhteiset saunatilat (kuva 15) koska asunnoissa ei ole huoneistosauvoja. Asukkaiden on mahdollista vuokrata itselleen saunavuoro ja saunavuorojen ulkopuolelle on saunatilojen yhteydessä olevaa isoa terrassiparveketta mahdollista kaikkien asukkaiden hyödyntää.

KUVA 15. 4. kerroksen saunatilat

Yhtenä arkkitehtonisesti merkittävänä piirteenä sisätiloissa suunnitelmissa on huomioitu 2. kerroksen aulatilassa oleva kaarevaa seinää (kuva 16) ja se säilytettiin luonnoksissa vuokrattavien neliöiden kustannuksella. Kaareva seinä kuvastaa kauniisti aikakautensa arkkitehtuuria, tuo rakennuksen historian kerroksellisuutta näkyviin ja tuo aulaan hyvin erityisen ilmeen muistuttaen asukkaita rakennuksen ainutlaatuisuudesta. Tähän aulaan olisi hyvin perusteltua sijoittaa kulttuurihistoriallisesti arvokkaita valaisimia, mikäli niiden uudelleen sijoittelu on tarpeellista ja mahdollista.

KUVA 16. 2. kerroksen aulatila

3.2.3 Asuntopohjat

Valitussa vaihtoehdossa oli yhteensä 26 asuntoa, joiden koko vaihtelee 47,5 m²:stä 92 m²:n. Asuntojen koot ja mallit hiukan päivittyivät suunnitelmien edetessä ja luonnoksessa oli loppujen lopuksi edelleen 26 asuntoa mutta niiden koot vaihtelevat 35 m²:stä 75,5 m²:n. Asunnot jakautuvat huonemäärän mukaan taulukon 4 mukaisesti.

TAULUKKO 4. Asuntojakauma huonemäärän mukaan

Asuntojakauma	1h	2h	3h	4h	Yhteensä
Määrä	7	6	9	4	26
Prosentuaalinen osuus	27 %	23 %	35 %	15 %	

Kohteen erityislaatuisuuden vuoksi jokainen kerros poikkeaa toisistaan jonkin verran. Tämän takia asuntojen koot vaihtelevat jonkin verran kerroksittain mutta toistoa on pyritty tekemään niin paljon kuin se on rakennuksen ehdoilla mahdollista. Erillisiä huoneistosaunoja tai varauksia niille ei ole pohjissa esitetty. Asuntopohjissa on esitetty myös irtokalusteiden yksi sijoitusvaihtoehto.

3.2.4 Yksiöt

Yksiöitä suunnitelmissa on yhteensä 7 kpl ja niiden koko vaihtelee 35 m²:stä 36 m²:n. Yksiöt sijoituvat 1., 2. ja 3. kerrokseen. Yleisin yksiötyyppi on kooltaan 36 m² ja niitä on yhteensä kolme kappaletta (taulukko 5).

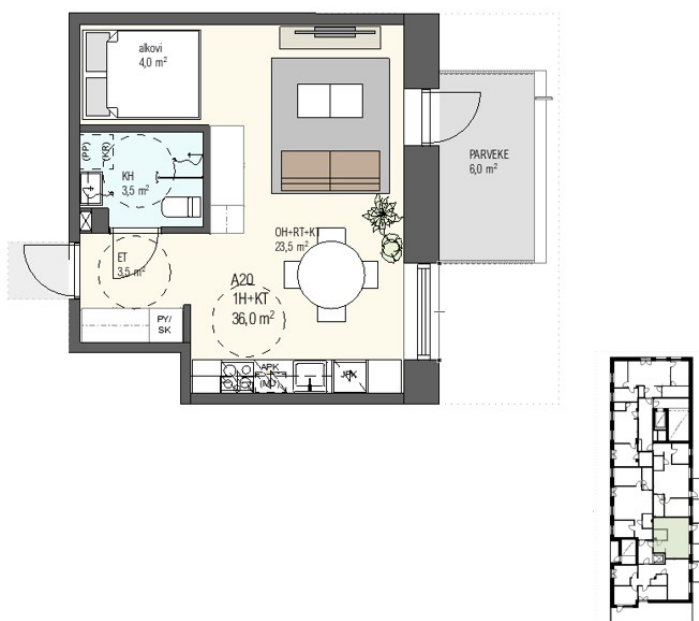
TAULUKKO 5: Yksiöiden koot, kappalemäärät ja jakautuminen kerroksiin

Yksiöt (1H + KT)	36 m ² _a	36 m ² _b	35m ² _a	35m ² _b
1. krs	A4	A5	-	-
2.krs	A12	A13	A9	A15
3.krs	A20	-	-	-
4. krs	-	-	-	-

36,5 m²:n yksiöt sijoittuvat sisäpihan puolelle ja niillä on oma hyvän kokoinen parveke. Suunnittelun lähtökohtana oli toteuttaa hyvin toimivat yksiöt, jotka voivat tarvittaessa toimia myös nuoren parisunnan asuntona (kuva 17).

Sisääkäynnin yhteyteen on sijoitettu säilytystilaa ulkovaatteille sekä yhdistetty pyykki/siivouskaappi. 1300 mm:n halkaisijaltaan oleva pyörähdysympyrä eteisessä, kylpyhuoneessa ja keittiössä tukee liikkumis- tai toimimisesteisen asumista asunnossa ja täyttää tämän päivän vaatimukset. (Valtioneuvosto, 2017)

Keittiön kiintokalusteet on sijoitettu heti sisääkäynnin vasemmalle puolelle ja sieltä löytyy kaikki tarvittavat toiminnot RT-korttien ohjeiden mukaisesti (RT93-10929, 2008). Lisäksi vaatteille löytyy säilytystilaa erillisistä kiintokaapeista (RT93-10937, 2008). Makuutilat yksiöissä on toteutettu erillisellä alkovilla, jonne mahtuu sijoittamaan myös 1600 mm:ä leveän sängyn tarvittaessa. Sijoittamalla sinne kapeamman (80 cm:ä) yhden hengen sängyn jää sängyn viereen vielä vaadittu 80 cm:n vapaatila liikuntarajoitteelliselle (Valtioneuvosto, 2017). Asunnosta löytyy tilaa myös erilliselle pienelle ruokapöydälle sekä sohvakalustolle (RT93-10924, 2008).

KUVA 17. Yleisin yksiömallipohja

3.2.5 Kaksiot

Kaksioita on suunnitelmissa yhteensä 6 kappaletta ja niissä pohjaratkaisuvaihtoehtoja yhteensä 5 kappaletta. Kaksiot sijoittuvat 1., 3. ja 4. kerrokseen. Yleisin kaksiotyyppi on kooltaan 45 m² ja niitä on yhteensä kaksi kappaletta (taulukko 6).

TAULUKKO 6: Kaksiodien koot, kappalemäärät ja jakautuminen kerroksittain

Kaksiot (2H + KT)	44,5 m ²	45 m ²	46,5m ² _a	46,5m ² _b	49 m ²
1. krs	A1	-	A6	A7	-
2.krs	-	-	-	-	-
3.krs	-	A17	-	-	-
4. krs	-	A23	-	-	A26

45 m²:n kaksiot avautuvat Lastenlinnankadulle, näkymä avautuu heti sisään tultaessa vastapäätä olevasta ikkunasta (kuva 18). Eteiseen on sijoitettu kiinteä vaatekaappi ulkovaatteille sekä käynti erilliseen pieneen vessaan. Makuuhuoneen yhteydestä löytyy isompi kylpyhuone, jonne on sijoitettu myös paikka pyykkitornille sekä yhdistetty pyykki- ja siivouskaappi. Tilavaan makuuhuoneeseen on sijoitettu ranskalainen parveke pariovilla. Keittiö, ruokailu ja olohuone ovat yhtä yhtenäistä tilaa. Liikkumis- ja toimimisesteisen henkilön kääntymistila on huomioitu myös tässä asunnossa. (Valtioneuvosto, 2017)

KUVA 18. Yleisin kaksiomallipohja

3.2.6 Kolmiot

Kolmioita on suunnitelmissa yhteensä 9 kappaletta ja niissä pohjaratkaisuvaihtoehtoja yhteensä 3 kappaletta. Toistuvuus onnistui parhaiten kolmioissa, joten sekä 69 m²:n että 71,5 m²:n kolmioita on molempia 4 kappaletta. Kolmiot sijoittuvat 1., 2. ja 3. kerrokseen (taulukko 7).

TAULUKKO 7: Kolmioiden koot, kappalemäärät ja jakautuminen kerroksittain

Kolmiot (3H + KT)	57,5 m ²	69 m ²	71,5m ²
1. krs	-	A2	A3
2.krs	A14	A10	A11
3.krs	-	A18	A19
4. krs	-	A24	A25

Kummassakin yleisimmistä kolmioiden asuntopohjalleissa on erillinen kodinhoitohuone, jonne on sijoitettu myös asunnon toinen wc-istuin. Käynti kodinhoitohuoneeseen on sekä keittiöstä että isommasta makuuhuoneesta. Keittiön yhteydessä on tilavaraukset myös oleskelulle ja ruokailulle. Eteiseen on sijoitettu kiinteät kaapit ulkovaatteille, tanko- ja hyllykaappi. Sisääntulon yhteydessä olevassa kylpyhuoneessa on suihku ja wc-tila. Toinen makuuhuone on neliöltään hiukan pienempi ja soveltuikin paremmin työhuoneeksi tai esimerkiksi lapsen makuuhuoneeksi. Asunnot A2, A10, A18 ja A24 avautuvat sisäpihan puolelle (kuva 19), kun taas asunnot A3, A11, A19 ja A25 avautuvat Lastenlinnankadun suuntaan. Sisäpihan puoleisissa asunnoissa on parvekkeelle käynti ruokailulle varatun tilan yhteydestä. Lastenlinnankadun puoleisissa asunnoissa vastaavaan paikkaan on sijoitettu ranskalaisen parvekkeen pariovet. Eteinen, kylpyhuone ja keittiö ovat mitoitettu niin, että vaadittu 1 300 mm:n pyörähdysympyrä mahtuu niissä olemaan törmäämättä kiinteisiin kalusteisiin. (Valtioneuvosto, 2017)

KUVA 19. Yleisin kolmiomallipohja sisäpihan puolelle

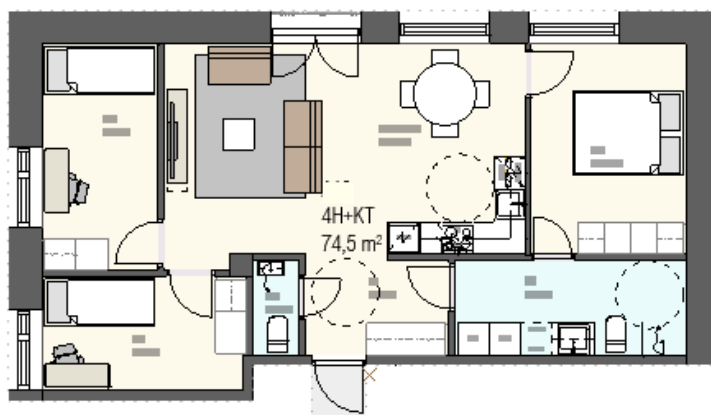
3.2.7 Neliöt

Neliöitä suunnitelmaan on sijoitettu hiukan niukemmin, koska niiden kysyntä on niukempaa kuin pienemmissä asunnoissa. Neliöitä suunnitelmassa on yhteensä 4 kappaletta, ja niissä pohjaratkaisu- vaihtoehtoja yhteensä kolme erilaista. Neliöitä sijaitsee kerroksissa 2., 3. ja 4. Yleisin neliö on kooltaan 74,5 m² (taulukko 8).

TAULUKKO 8: Neliöiden koot, kappalemäärät ja jakautuminen kerroksittain.

Neliöt (4H + KT)	70,5 m ²	74,5 m ²	75,5m ²
1. krs	-	-	-
2.krs	A8	-	-
3.krs	-	A16	A21
4. krs	-	A22	.

74,5 m²:n neliön (kuva 20) sisäänkäynnin yhteydessä on tilava eteinen, josta on käynti myös erilliseen pieneen wc-tilaan sekä kodinhoitohuoneeseen. Sisään astuessa tila avautuu myös suoraan tilavaan avoimeen keittiö-, ruokailu- ja olohuonetilaan, jossa on myös asunnon ranskalainen parveke pariovineen. Yksi makuuhuoneista on kooltaan reilumpi ja sinne mahtuu sijoittamaan parisängyn. Kaksi muuta huonetta voivat toimia joko työhuoneina, vierashuoneina tai lastenhuoneina. Sekä keittiössä, eteisessä että kodinhoitohuoneen yhteydessä olevassa wc-tilassa on 1 300 mm:n pyörähäydyspyörä, joka mahdollistaa liikkumis- ja toimimisesteisen asumisen asunnossa. (Valtioneuvosto, 2017)

KUVA 20. Yleisin neliömallipohja

3.3 Parvekesuunnittelu

Koska rakennus, johon käyttötarkoituksen muutos on suunniteltu, ei ole aiemmin ollut asuntokäytössä ei siinä ole parvekkeita kuin porraskäytävien yhteydessä olevat tuuletusparvekkeet ja rakennuksen päädyssä olevat isot lasikaiteiset terassiparvekkeet. Parvekkeet ovat kuitenkin tänä päivänä hyvin haluttuja asuntoihin kuten Niiralan Kulmalle hakemusten toiveistakin on selkeästi luettavissa (taulukko 3). Suunnitelmiin on päädytty sisäpihan puolelle lisäämään erilliset 50-luvun tyyliä henkivät parvekkeet ja kadun puolelle ajan hengen mukaiset ranskalaiset parvekkeet.

Uusiin sisäpihan puoleisiin parvekkeisiin on haettu inspiraatiota jo puretusta asuntolarakennuksesta. Parvekkeiden tulee olla rakenteellisesti sirot ulokeparvekkeet. Se, että parvekke toteutetaan ulokkeellisina rajoittaa parvekkeiden syvyyttä. Tällainen ratkaisu kunnioittaa kuitenkin rakennusta parhaiten, korostaen rakennusajankohtaa ja asuntojen erityislaatuisuutta.

Uusien ulokeparvekkeiden sivukaiteet on suunniteltu muistuttamaan alkuperäisiä, säilytettäviä ja kauniita tuuletusparvekkeiden teräspinnakaiteita (kuva 8), niin paljon kuin tämän päivän vaatimukset huomioon ottaen se on mahdollista. (Ympäristöministeriö, 2017) Pitkän sivun osalla parvekkeitaiteet on suunniteltu umpinaisiksi ja levyrakenteisiksi, joiden pinta on rapattu samaan sävyyn rakennuksen rappauksen kanssa (kuva 21).

KUVA 21. Uusien sisäpihan puoleisten ulokeparvekkeiden sivukaiteet on suunniteltu muistuttamaan tuuletusparvekkeiden muotoiltuja teräspinnakaiteita

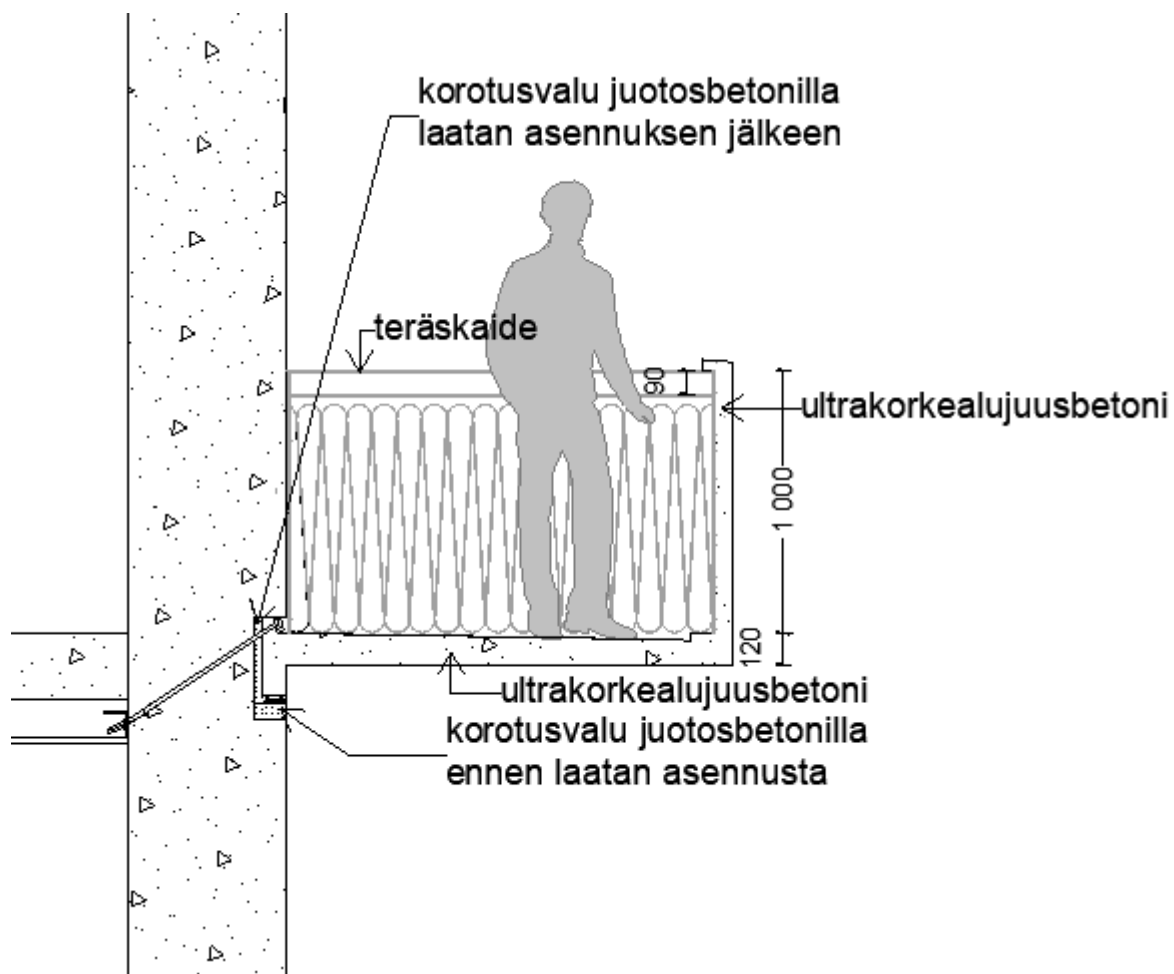
Lastenlinnakadun puolelle sijoitetut ranskalaiset parvekkeet on suunniteltu myös muistuttamaan rakennuksen alkuperäisestä rakentamisajankohtaa. Muotoillut teräspinnakaiteet (kuva 22), jotka myös tässä julkisivussa muistuttavat alkuperäisiä rakennuksen tuuletusparvekkeen kaiteita, antavat myös ranskalaisille parvekkeille erityisen ilmeen.

KUVA 22: Lastenlinnan kadun puoleisten ranskalaisten parvekkeiden kaiteet muistuttavat samassa julkisivussa olevien tuuletusparvekkeiden muotoiltuja teräspinnakaiteita

3.3.1 Parvekedetalji

Sisäpihan suunnittelun lähtökohtana oli suunnitella parvekkeet, jotka olemukseltaan muistuttavat mahdollisimman paljon alun perin vieressä sijainneen, nyt jo puretun, asuntolarakennuksen parvekkeita ja ovat rakennuksen arvoiset. Tämän vuoksi on päädytty ulokeparvekkeisiin. Koska kyseessä on saneerauskohte aiheuttaa parvekkeiden kannatus omat haasteensa näin toteutettuna. Viime vuosina kuitenkin aiemmin parvekkeettomiin 50-luvun alkupuolella rakennettuihin asuinkerrostaloihin on lisätty enenevässä määrin parvekkeita, jotka henkivät ajan tyyliä. Tämän vuoksi ratkaisuja löytyy jo markkinoilta. Sirous oli yksi kantava ajatus parvekesuunnittelussa.

Kuva 23: Parvekedetalji ulkoparvekkeisiin

4 POHDINTA

Opinnäytetyön tärkein tavoite oli suunnitella vuokra-asumiseen soveltuvat asuinhuoneistot ja parvekkeet rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa kunnioittaen. Työssä oli tarkoitus osoittaa tilaajalle, että kyseenomainen rakennus soveltuu asuinkäyttöön, tiloihin saa sijoitettua toimivia asuinhuoneistoja ja parvekkeet saa sijoitettua rakennukseen niin, ettei rakennuksen kulttuurihistoriallinen arvo kärsi. Asuinhuoneistojen tuli täyttää lain ja asetusten asettamat määräykset ja ohjeet. Rakennuksen ollessa sisätiloiltaan ison muutoksen edessä, pystyi suunnitelmia tekemään hyvinkin vapaalla kädellä. Olemassa olevat kantavat rakenteet pyrittiin mahdollisuuksien mukaan säilyttämään. Parvekesuunnitelmissa tuli huomioida rakennuksen alkuperäinen rakentamisajankohta, jotta julkisivujen ilme säilyy.

Rakennuksen päädyssä olevat terassiparvekkeet ja sijoittuminen viettävän kadun varteen luovat rakennukselle tunnetun ilmeen. Ensimmäinen kerros sijoittuu Kaartokadun puoleisesta päädyssä osin maan alle ja terassiparvekkeet porrastavat rakennuksen toisessa päädyssä. Tämän vuoksi huoneistojen toistaminen kerroksesta toiseen ei kaikilta osin ollut luontevaa eikä mahdollista. Kuitenkin suhteellisen pienin muutoksin saatiin toimivia, erilaisia asuntokokonaisuuksia. Kaikki huoneistot saatiin toimiviksi ja persoonallisiksi kokonaisuuksiksi. Asuntokokojen määräytymiseen vaikutti oleellisesti myös Niiralan Kulmalta haettavien asuntotyyppien jakauma. Näin voidaan tarjota vuokralaisille heidän haluamiin asuntoja ja niiden vuokraaminen on helppoa.

Parvekesuunnitelmien lähtökohtana oli löytää ratkaisu, joka olisi voitu toteuttaa, mikäli rakennus olisi alun perin suunniteltu asuinrakennukseksi. Työssä tutustuttiin 1940–1950-luvun taitteessa rakennettuihin asuinkerrostaloihin ja niiden parvekeratkaisuihin. Lopputulos mukailee alun perin vieressä sijainneen asuntolarakennuksen tuuletusparvekkeiden ilmettä luoden suojaa katseilta sisäpihan suuntaan. Pääjulkisivuihin päädyttiin sijoittamaan ranskalaisia parvekkeita, jotta rakennuksen ilme säilyisi alkuperäisen kaltaisena. Metallikaiteet niin ranskalaisissa parvekkeissa kuin ulokeparvekkeiden sivuosissa mukailevat mahdollisimman paljon rakennuksen alkuperäisten tuuletusparvekkeiden kaiteita, nykysäännöksiä unohtamatta.

Opinnäytetyön aihe on hyvin ajankohtainen. Korjausrakentamisen merkitys rakennusosalalla tulee kasvamaan. Opinnäytetyön myötä sain paljon kokemusta korjausrakennuskohteiden ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennuksen suunnittelusta ja sen asettamista haasteista. Haasteiden kautta kiinnostus kohteeseen ja korjausrakentamiseen kasvoi oleellisesti. Opin kuinka paljon pienillä yksityiskohdilla on merkitystä, jottei rakennuksen arvo alene. Opin, että oikein tehdyllä korjausrakentamisella saadaan rakennuksen arvo säilytettyä ja luotua sille uusi arvonsa mukainen ilme. Arvotukseni vanhoja, arvokkaita rakennuksia ja niihin tehtäviä saneerauksia kohtaan kasvoi merkittävästi.

Rakennushistoriallinen selvitys on kohteeseen aiemmin tehty mutta sitä en valitettavasti onnistunut mistään löytämään. Tämä aiheutti jonkin verran haasteita opinnäytetyön teon aikana. Suunnitelmien edetessä tulisikin se ehdottomasti löytyä, jotta voitaisiin varmistaa rakennuksen arvon säilyminen, erityisesti sisäosien kiintokalusteiden ja valaisinten osalta.

Tilaaajan kanssa pidetyssä palaverissa tulikin esille jo muutamia kehitysehdotuksia asuntopohjasuunnitelmiin. Esimerkiksi kaksioissa A17 ja A23 (kuva 18) olevan erillisen wc-tilan tarpeellisuutta pohdittiin. Ko. asunnon voisi myös mahdollisesti peilata, jolloin asunnon wc-tilat tulisivat luontevasti sisäänkäynnin yhteyteen eikä erilliselle wc:lle olisi enää perusteltua tarvetta, mikäli ei haluta tarjota ripausta luksusta asunnon vuokraajalle. Yleisimmän kolmion kohdalla keskustelimme (kuva 20) saiko suihkun siirrettyä kylpyhuoneesta kodinhoitohuoneeseen. Silloin suihku olisi yksityisemmässä tilassa ja nykyinen kylpyhuone olisi vain erillinen wc-tila. Tällaisten pienehköjen yksityiskohtien hiominen olisi varmasti vielä aiheellista ainakin asuntopohjien suhteen.

LÄHTEET

- Kuopion kaupunki. 2005.** Kuopion karttapalvelu. *Asemakaavan muutoksen selostus, Alavan sairaala*. [Online] 23. 02 2005. [Viitattu: 09. 02 2022.] <https://kartta.kuopio.fi/>.
- Kuronen, Olli, Niiralan Kulma. 2022.** Yksityinen sähköposti. *Yleisimmin haetut asuntotyypit*. 2022.
- Kärjä, Juhani. 2006.** *Tähdenvälejä Savon Lastenlinnasta Niiralan Kulmaan*. Itä-Suomen Terveydenhuollon Historiaseura, Kuopio : s.n., 2006.
- Lindh Tommi, toim. Sahleberg Marja. 2009.** Kulttuuriymparistomme.fi. *Jälleenrakennuksesta rationalismiin 1940-1960, asuinkerrostaloarkkitehtuurin vaiheet, 3/5*. [Online] 16. 12 2009. [Viitattu: 03. 02 2022.] [https://www.kulttuuriymparistomme.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Artikkelit/Kaupunkiymparistot/Jalleenrakennuksesta_rationalismiin_1940\(37712\)](https://www.kulttuuriymparistomme.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Artikkelit/Kaupunkiymparistot/Jalleenrakennuksesta_rationalismiin_1940(37712)).
- Niiralan Kulma.** Niiralan Kulma. [Online] [Viitattu: 09. 02 2022.] <https://www.niiralankulma.fi/>.
- Pitkänen, YLE/Toni. 2012.** *Alavan sairaalan alkuperäinen asuntolarakennus*. Kuopio : 2012.
- Pohjois-Savon liitto. 2006.** www.pohjois-savo.fi. *Kuopion seudun kulttuuriympäristö seutukunnan vahvuudeksi*. [Online] 2006. [Viitattu: 02. 02 2022.]
- Rakennusteollisuus.** Tietoa alasta, Korjausrakentaminen. *Korjaustarpeet ja kustannukset, perustietoja*. [Online] [Viitattu: 20. 04 2022.] <https://www.rakennusteollisuus.fi/Tietoa-alasta/Korjausrakentaminen1/Rakennuskanta/>.
- Rieki, Helena. 2005.** *Kuopion kaupungin rakennushistoria: Kaupungin rakentamisvaiheita vuodesta 1875*. Kuopio : Kuopion kaupunki, 2005.
- RT93-10924. 2008.** Asuntosuunnittelu. Irtokalusteiden tilanterve. 2008.
- RT93-10929. 2008.** Asuntosuunnittelu. Ruoanvalmistus ja ruokailu. 2008.
- RT93-10932. 2008.** Asuntosuunnittelu. Hygieniahoito. 2008.
- RT93-10937. 2008.** Asuntosuunnittelu. Eteinen ja kulkuyhteydet. 2008.
- Valtioneuvosto. 2017.** asetus rakennuksen esteettömyydestä. 2017.
- Valtiovarainministeriö. 2021.** Rakentaminen 2021-2022. *Rakennusalan suhdanneryhmä 2021, kevät 2021, Talousnäkymät*. [Online] 12. 09 2021. [Viitattu: 20. 04 2022.] https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162867/VM_2021_13.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
- Ympäristöministeriö. 2017.** asetus rakennuksen turvallisuudesta. 20. 12 2017.